

Medicin, avancerad nivå, Farmakologi och sjukdomslära 15hp, del 2

Kurskod: MC2014

Kursansvarig: Mikael Ivarsson

Datum: 2015-02-28

Skrivtid: 5 timmar

Totalpoäng: 86 p

Farmakologi och mag- tarmkanalens sjukdomar 8 p

Farmakologi och kvinnosjukdomar 9 p

Farmakologi och lungsjukdomar 9 p

Farmakologi och äldre 8 p

Farmakologi och rörelseorganens sjukdomar 8 p

Farmakologi och ögonsjukdomar 6.5 p

Farmakologi och infektionssjukdomar 18 p

Farmakologi, allergi och öronsjukdomar 9 p

Farmakologi och hudsjukdomar 10.5 p

Godkänd: 60 % av totala poängen

Väl godkänd: 85 % av totala poängen

OBS! *Ange svaren för varje frågeområde för sig, använd skrivningspapper. Skriv bara på ena sidan av pappret. Skriv kodnummer på varje papper. Lägg sedan svaren i varsitt grönt omslag. Istället för lärarens namn på gröna omslaget anges skrivningsområde, ex "ögonsjukdomar". Totalt ska du använda 9 gröna omslag.*

Frågeformuläret får behållas av studenten.

Lycka till!

Farmakologi och mag- tarmkanalens sjukdomar (8p)

1. Klara, 19 år, är nybliven student vid Örebro Universitet, har precis börjat på lärarutbildning. Hon tar kontakt med distriktssköterskemottagningen för att hon har det så besvärligt med sin mage. Under hela gymnasietiden har hon haft samma problem som nu, att hon får ont i magen, som kramper, hon känner sig oftast uppblåst och gasig i magen, som "gravidmage" och hon har sällan normal avföring, utan för det mesta förstoppning eller diarréer. När hon är ledig på somrarna mår hon nästan alltid bra och besvären försämras alltid vid stress, som nu.

A: Diagnosförslag? (1 p)

B: Behandlingsförslag? Förklara också kortfattat hur din insatta behandling är tänkt att fungera. (2 p)

2. Mikael som är 34 år har sedan många år Crohn's sjukdom. Han kontrolleras för detta på magtarmmottagningen på sjukhuset, och står på Azatioprin (tiopurinanalog, ett slags cytostatika). Nu har han insjuknat akut med halsont och hög feber och ringer sent på eftermiddagen till vårdcentralen, eftersom han inte kunnat få tag i någon på sjukhusets mottagning. Han undrar om han kan få komma på snabbt besök och provtagning, det finns en beställning på blodstatus med 5-part, CRP och leverstatus i datajournalen.

A: Varför är det viktigt att han får lämna blodprover nu? (2 p)

B: Om det inte finns möjlighet till provtagning och besök på vårdcentralen nu, hur vill du då råda pat och varför? (1 p)

3. Vilken grupp av läkemedel är mest känd för att orsaka sår i gastrointestinalkanalen (magsäck och tarm)? (1 p)
4. Vilket läkemedel är det som ligger bakom de flesta fall av akut levertransplantation i världen? (1 p)

Farmakologi och kvinnosjukdomar 9 (p)

5. Förutom lagstadgade skyldigheter, vilka *rättigheter* medför en sjukdom upptagen i smittskyddslagen som STD? (1p)

7. Ange två kardinalsymptom vid genital svampinfektion.

(2p)

8. Ange en absolut kontraindikation för kombinerade p-piller och HRT (gynekologisk hormonell substitutionsbehandling).

(2p)

9. Nämn fyra predisponerande faktorer för genital svampinfektion.

(2p)

11. En kvinna ber om råd om huruvida hon ska ta ett naturläkemedel mot klimakteriella besvär. Vilka nackdelar bör hon känna till?

(2p)

Farmakologi och lungsjukdomar (9p)

1. Vad menas med begreppet nedre luftvägar? (0,5p)
2. Ange 2 viktiga och vanliga symtom som får dig att misstänka att en patient lider av astma. (1p)
3. Muskarinreceptor-antagonister som t.ex. det atropinliknande preparatet Atrovent® används ibland vid astma eller KOL. Nämn en viktig biverkning för denna typ av läkemedel. (0,5p)
4. Natriumkromoglikat (Lomudal®) används ibland som förebyggande vid t.ex. allergisk astma. Ange verkningsmekanismen för detta preparat. (1p)
5. Nämn två viktiga skillnader mellan astma och KOL. (1p)

6. Hur vet man att en KOL-patient har blivit försämrad? (1p)
7. Ange smittsamheten vid lungtuberkulos (låg eller hög). (0,5p)
8. Restriktiva lungsjukdomar leder ofta till fibros – vad innebär begreppet fibros? (0,5p)
9. Vad innebär tillståndet otosalingit (= sekretorisk mediaotit)? Vad orsakas det av? Hur behandlas det? Varför måste det behandlas? (3p)

Farmakologi och äldre (8p)

1. Vilken förändring i kroppen hos äldre människor gör att fettlösliga läkemedel riskerar att stanna kvar längre i kroppen? (1 p)
2. a) Äldre har en ökad risk för bieffekter av antikolinerga läkemedel. Ange 1 bieffekt på CNS/hjärnan och 2 bieffekter på andra funktioner/system i kroppen som kan förekomma vid intag av antikolinerga läkemedel. (2 p)
b) Ange 2 olika typer av läkemedel eller läkemedelsgrupper med antikolinerga effekter. (1 p)
3. a) Varför är äldre extra känsliga för extrapyramidala biverkningar? (1 p)
b) Ange en läkemedelsgrupp som kan ge extrapyramidala biverkningar. (1 p)
4. a) Ange två problem som kan uppstå vid utsättning av vissa läkemedel efter längre tids användning. (1 p)
b) Hur ska man göra för att minska risken för dessa problem vid utsättning? (1 p)

Farmakologi och rörelseorganens sjukdomar (8p)

- 1) Vad är en artroskopi? 2p
- 2) Efter att en patient genomgått en höftplastikoperation har han / hon vissa rörelserestriktioner postoperativt, varför? 2p
- 3) Vad innebär begreppet Frozen shoulder, vilka symtom har patienten? 2p
- 4) Vad innebär begreppet scolios? 2p

Farmakologi och ögonsjukdomar (6.5 p)

3. Eva 43 år kommer till mottagningen då hon fått besvär med sina ögon. Hon har varit hos vänner under veckoslutet och fick då ganska snabbt röda och kliande ögon. När du undersöker Evas ögon ser Du att på insidan av ögonlocken finns små kullerstensliknande formationer och ögonen ser allmänt "vattniga ut"

- a) Vad tror du hon har råkat ut för? (1p)
- b) Är det något mer du vill fråga Eva? I så fall vad? (1p)
- c) Vad ger du henne för råd/behandling? (2p)
- d) Hon frågar dig om det hon drabbats av är smittsamt.
Vad svarar du henne? (0,5p)

4. Din bästa kompis vet att du håller på att läsa om ögonsjukdomar och behandling av dessa. Kompisen har besvär med lätt sveda vid läsning, ögon rinner lätt när det är kallt och blåser ute. Ögonen känns också grusiga och irriterade.
Du misstänker att kompisen har besvär med tårarnas kvalitet (torra ögon)

- a) Ge förslag på behandling till kompisen – vad säger/gör du? (1p)
- b) Kompisen undrar också om det går bra att använda kontaktlinser när hon/han tar din föreslagna behandling – vad svarar du? (1p)

Farmakologi och infektionssjukdomar (18p)

1. Patogena streptokocker delas in enligt Lancefield med bokstäver A B C...osv. Nämn en viktig patogen streptokock som orsakar neonatal sepsis och utgör normalflora genitalt hos kvinnor? (1p)
2. Du får ett sårödlingsvar på ett diabetessår som lyder sparsamt Staph aureus och riklig växt coliformer flera sorter och såret såg smetigt ut men ej rodnat? Vid förra besöket hos Dr Arglund för 2v sedan sattes tablett Heracillin ut. Vad är din åtgärd som sköterska? (2p)
3. Vad är ett beta-lactamas? (1p)
4. Penicillinutlöst diarré orsakas ofta av Clostridium difficile? Varför orsakar den diarré till skillnad mot många andra resistenta bakterier i vår tarm(1p)
5. Nämn någon orsak till att vi inte ser reumatisk feber i Sverige som komplikation till HSA infektion.
6. Varför får man utslag vid scarlatina? (1p)
7. Vad är femte sjukdomen? (1p)
8. Vilken av följande patogena bakterier är invasiv dvs orsakar sin sjukdom genom att invadera kroppen och orsaka sepsis? (1p) a/Tetanus b/Kolera c/E Coli d/clostridium difficile
9. Varför ser vi inte AIDS relaterade sjukdomar idag trots att många är HIV infekterade? (2p)
10. Kronisk hepatit C behandlas med antivirala medel framgångsrikt idag. Varför är detta viktigt? (2p)
11. Acetylcystein brustablett används som terapi av många med kroniska lungsjukdomar och sekretstagnation. Vad är den positiva farmakologiska effekten? (1p)
12. Varför smittar aldrig legionella mellan patienter? (1p)
13. Dr Arglund ber dig åka till daghemmet mördarsnigeln på grund av att 3 barn behandlats för streptokockinfektioner (ett fult impetigo och 2 pharyngiter) på en månad. Han vill att du omgående ska åka dit och informera personalen samt leta smittkällan. Själv ska han på fjällresa en vecka.
a/ vad tycker du att din information ska innehålla och hur ska den ske?
b/ vilka smittkällor ska du leta efter om du nu tycker att man ska det? Vad blir i sånt fall dina åtgärder. (4p)

Farmakologi, allergi och öronsjukdomar (9p)

1. 30 årig gymnasielärare, som på fritiden vandrar i skog & mark och spelar golf. "Alltid" haft typiska rinokonjunktivitbesvär under april-maj med inslag av astma vid jogging under denna tid. Klarat sig hyggligt med receptfritt antihistamin per oralt och Bricanyl- inhalation vid behov. Under senaste åren märkt att besvärstiden förlängts och varar under hela sommaren fram t.o.m. augusti månad. Erfarit under denna tid att hon reagerat med snuva, nysningar och viss andtäppa vid kontakt med familjens utekatt, vilket han inte tänkt på tidigare. Känner sig också nästäppt och snuvig året runt sedan ett par år. Söker nu i *juli månad* då besvärerna exacerberat (accentuerats) !

A. Vad kan han, som framgår av ovan, vara allergisk mot (4 tänkbara allergen) ?
(2p)

B. Vad kan vi erbjuda honom(råd och mediciner) inför fortsatta säsongen?
(3p)

C. Hur går vi vidare ? Utredning?/ Behandling?
(2p)

D. Varför känner han knappt av katten under vinterhalvåret ?
(1p)

E. *Året runt* nästäppa/snuva (ej allergi) hos en flerårig *säsong*sallergiker, vad tyder det på (vad kallar vi det?) ?
(1p)

Farmakologi och hudsjukdomar (10.5p)

1. A) Hur uppkommer åkomman neurodermit? b) Hur behandlas den? (1p)
2. Två tidigare hudfriska barn som är syskon söker pga plötsligt uppkommen klåda ffa nattetid. Klådan sitter på större delar av kroppen, dock ej huvudet. Även en kompis till barnen har klåda. A) Vad bör man utesluta? B) Hur behandlas det som du misstänker att barnen har? C) Vad är viktigt att tänka på innan man startar behandlingen? (1,5p)
3. Erik har klåda i hårbotten och en nyuppkommen fläck med fjällning och tunnare hårväxt uppe på hjässan. A) Möjlig diagnos? B) Vad är viktigt innan start av behandling? C) Vilken bestående skada kan Erik få om man inte behandlar i tid? (1,5p)
4. Vilken är den troligaste diagnosen pat har om hen i telefon beskriver rodnade, lätt upphöjda utslag som kliar och som flyttar på sig efter några timmar och kommer då på nya ställen? (0,5p)
5. Vad är möjliga utlösande faktorer till urtikaria. Nämn minst 2 st. (1p)
ämnen tex morfin, vissa allergen som djursaliv, kött, latex (IgE-medierat).
6. Vad är den lindrigaste formen av akne och hur kan man behandla den? (1p)
7. Hur behandlar man lätt- medelsvår psoriasis utvärtes? (1p)
8. Vilken fysikalisk behandlingsmetod är lämplig att pröva vid otillräcklig effekt av utvärtes behandling vid psoriasis? (0,5p)

9. Vad är aktinisk keratos? (0,5p)

10. Hur behandlar man impetigo? (1p)

11. Hur behandlar man pityriasis vesicolor? (0,5p)

12. Det är april månad och Alice besväras av ljusare hudområden på bålén. Hon har fått diagnosen pityriasis vesicolor och behandlat sig enligt instruktionerna. Nu ringer hon dig och berättar att hon har kvarvarande ljusa fält på huden. Varför har de inte försvunnit på behandlingen? Vad svarar du? (0,5p)